

Földrajzóra:

SZERBIA HEGYVIDÉKE

***A Szerb–Macedón-masszívum
(a Rodope-hegyvidék)***

SZERBIA HEGYVIDÉKE

SZERBIA DOMBORZATA IGEN VÁLTOZATOS →

Hazánkban a domborzat két övezetét különböztetjük meg:

1. a **SÍKVIDÉKI** vagy **ALFÖLDI ÖVEZET**et és

2. a **HEGYVIDÉKI ÖVEZET**et.

- A domborzatot a **belső (endogén) vagy tektonikus erők** hosszan tartó munkája hozza létre. Velük párhuzamosan hatnak a **külső (egzogén) erők**, melyek formailag alakítják a domborzat felszínét.
- A makro egységek földtani (geológiai) szerkezete eltérő korú és eredetű **kőzetekből**, ezek pedig különböző **árványokból és ércekből** állnak.

SZERBIA HEGYVIDÉKE

- Szerbia hegyvidéke a medencékkel nagy kiterjedésű térség → északon a Pannon- illetve Kárpát-medence határolja.
- A hegyvidéki övezet központi része ősi, vetődéssel keletkezett röghegyekből áll.
- A röghegyek vidékét nyugatról és keletről gyűrődéssel kialakult fiatal lánchegek határolják.

A Szerb–Macedón-masszívum

- Hazánk, de az egész Balkán-félsziget legősibb szárazföldjének maradványa a Szerb–Macedón-masszívum, illetve korábbi megnevezéssel a Rodope-hegyvidék vagy Rodope-masszívum.
- A Szerb–Macedón-masszívum röghegyekből áll. A röghegyek vetődéssel keletkeztek.
- A masszívum a lánchegyek nyugati és keleti övezete között terül el.

A Szerb–Macedón-masszívum

- Hegyei keskeny sávként a Déli- és a Nagy-Morava jobb és bal partján sorakoznak.
  - A Morava melléki nagyobb hegyek:
    - a Skopska Crna gora, Kukavica, Radan, Vidojevica, Pasjača, Jastrebac (Kis- és Nagy-Jastrebac), Rujen, Dukat Besna kobila, Vardenik, Bukovik, Resavski humovi...
- *A felsorolt hegyeket keresd meg a térképen!*
- Közülük legmagasabb a **Besna kobila (1923 m)**.

A Szerb–Macedón-masszívum

- A **Besna kolbila** hegyen kiválóak az állattenyésztés, az erdészet, a bányászat és a turizmus fejlesztésére.
- Hatalmas kiterjedésűek a **bükkerdők**, a nagyobb tengerszint feletti magasságon vannak a **legelő**k.
- A hegy gazdag **ércek**ben: ólom, cink, kadmium, ezüst és réz → Blagodat-bánya.
- Az 1480 m tengerszint feletti magasságban turistaház és **síterepek** vannak.

A Szerb–Macedón-masszívum

- a Déli-Morava völgye ún. **keverékvölgy vagy kompozitvölgy**
→ hegyszorosok és medencék sorozata, rendszere:
  - **Vranjei-medence** (30 km hosszú és 6 km széles) → erős erózió,
  - **Grdelička klisura** hegyszoros (30 km hosszú és 550 m a relatív mélysége),
  - **Leskovaci-medence** (50 km hosszú és 45 km széles)
→ konyhakertészet,
  - **Pečenjevačko suženje** szoros,
  - **Niši-medence** (40 km hosszú és 20 km széles) és
  - **Stalačka klisura** hegyszoros (20 km hosszú és 350 m a relatív mélysége).
- *A felsorolt medencéket és szorosokat keresd meg a térképen!*

A Szerb–Macedón-masszívum

- a Déli-Morava völgyében a legnagyobb a Leskovaci-medence (50 km hosszú és 45 km széles)

1. termékeny vidék → mezőgazdaság → konyhakertészet

2. öt folyó található benne: a Déli-Morava és mellékfolyói, a Vlasina, a Jablanica, a Veternica és a Pusta reka

A Szerb–Macedón-masszívum

- a szorosok közül a legismertebb a Grdelička klisura hegyszoros

1. ezen a szoroson halad át a nemzetközi jelentőségű észak–déli irányú tranzit útvonal: autópálya és vasút
2. a vidékre jellemző a denudáció, vagyis a felszíni termékeny talajréteg esővíz általi lemosása
3. A denudáció ellen erdőtelepítéssel lehet küzdeni

A Szerb–Macedón-masszívum

- Szerbia és Észak-Macedónia határán van a Kumanovo–Preševo-hágó

1. az alacsony (450 – 460 m tengerszint feletti magasságú) és széles (5 – 6 km) hágón keresztül vezetnek a fő közlekedési útvonalak
2. A hágó a Fekete-tenger (Déli-Morava → Nagy-Morava → Duna) és az Égei-tenger (Vardar) vízgyűjtő területe közötti vízválasztó

Összefoglalás

1. Szerbiában a domborzat két övezetét különböztetjük meg:
a síkvidéket és a hegyvidéket
2. a hegyvidéki övezet központi részét röghegyek képezik, amiket nyugatról és keletről is lánchegyek vesznek körül
3. a hegyvidékek és a medencék Szerbia területének több mint a felét foglalják magukba
4. a Szerb–Macedón-masszívum vagy Rodope-hegyvidék vetődéssel keletkezett röghegyekből áll
5. a fő közlekedési tranzit útvonal a Déli-Morava keverékvölgye
6. a városok a medencékben vannak